

end før havde erkendt vigtigheden af under forhandlingerne at hævde visse værdier. F. x. at økonomisk vækst ikke er alt, men må kombineres med samfundsformer, som giver mulighed for selvbestemmelsesret og selvstyre i vore egne sager. Eller f. x. det betydningsfulde i, at man kan føre en økonomisk politik, som giver kontrol med den økonomiske magtudøvelse og sikrer et demokratisk herredømme over fordelingspolitikken og over den økonomiske magtudvikling i samfundet. Endelig har man indset betydningen af, at det vesteuropæiske samarbejde kan åbne nye kontakter også til folkene i Østeuropa.

Konklusionen af disse betragtninger var, mente Garbo, at „når de nordiske stater måtte komme i kontakt med Brüssel, skal vi være klar over, at vi har væsentlige værdier å representere, at vi også repræsenterer en økonomisk tyngde som betyr noen ting i europeisk sammenheng, og at vi i form av nordisk fellesskap, og på baggrunn av nordisk fellesskap, har muligheter for å hevde interesser som er av stor betydning for alle våre folk.“

Norsk Senterparti tilbageholdende over for Europa-samarbejde.

Mest tilbageholdende i sin omtale af forholdet til Fællesmarkedet var statsminister Bortens partifælle, formanden for det norske Senterpartis stortingsgruppe John Austrheim. Han indskrænkede sig til at fastslå, at der med Nordek-traktaten forelå „ein politisk realitet som naturleg nog må veie tungt i det vidare marknadssamarbeidet i Europa. Det blir med anna ei viktig oppgåve å sørgje for at ikkje nye tollmurar får vekse fram mellom lande når det skjer ei vidare marknadspolitisk orientering mot Europa.“

Palme: „Nordek står på egne ben!“

I samklang med den officielle svenske politikts forsigtighed i forholdet til Fællesmarkedet var statsminister Palme yderst fåmælt om Nordek-samarbejdets europæiske perspektiv, og hvad han sagde, udlagde statsministerbeslutningen fra april 1968 langt mere restriktivt, end f. x. de danske talere havde gjort:

„Det är urfrånkomligt att många spekulerar om utvecklingen av andra mellanfolkliga

organisationer og konsekvenserna härav för de nordiska länderna. Låt mig därför säga: Nordek står på egna ben. Framtiden måste ta hand om sina problem, vilkas lösning vi i dag ej känner. Nordek kan vi förverkliga här och nu. Låt oss gripa den möjligheten.“

Provinsialisme, internationalisme og nordisk samarbejde.

Interessant var Palmes afvisning af den ikke sjældent fremførte påstand, at „det nordiska samarbetet speglar en provinsiell sektierism och inskränkhet till de egna problemen, måhända till och med på bekostnad av andra. Norden skulle genom intensiteten i sitt eget samarbete vända sig bort från världen.“

Hertil svarede Palme: „Detta är ett synsätt som jag inte alls kan dela. Internationalismen måste börja nogonstans. För vår del börjar den, såsom jag har sagt förut, på andra sidan Kölen, Øresund och Ålands hav. Där finns de näraliggande och gemensamma problem som vi har möjlighet att direkt påverka till gagn för medborgarna i våra länder.“

Men lät mig samtidigt slå fast att detta Norden måste präglas av en öppenhet utåt, av ett fördjupat samarbete och ett vidare engagement långt utanför våra egna gränser. Däri ligger ingen motsättning. Vi samarbetar därför att det gagnar våra omedelbara intressen. Samarbetet ger oss ökad styrka och slagkraft. Denna styrka är i sin tur en förutsättning för att vi tillsammans skal kunna göra en konstruktiv insats för samarbete och utveckling i Europa och i ett ännu vidare perspektiv.“

Ohlin: „Nordek är en bra sak i sig själv.“

Bertil Ohlin, Sverige, som i mange år havde været det liberale Folkpartiets formand, lå i sin vurdering af forholdet til EEC næsten helt på linje med sit lands statsminister, blot en anelse mere positiv.

„Det här talats mycket om Nordekförhandlingarnas och en Nordekraktats relationer till nordiska staters anslutning till kontinentens europeiska gemenskap. Jag tror inte att det f. n. tjänar mycket till — eller är behövt — att föra den diskussionen vidare. Nordek är inte tänkt vara sig som hinder för eller sprängbräda till medlemskap i den europeiska gemenskapen EEC. Ännu